

Návrh na zabezpečenie zriadenia sídla Európskeho orgánu práce v Bratislave

Na základe uznesenia vlády SR č. 579 k návrhu kandidatúry Slovenskej republiky na sídlo Európskeho orgánu práce, *angl. European Labour Authority*, (ďalej len „ELA“) zo dňa 12. decembra 2018, ktorým vláda Slovenskej republiky uložila ministrovi práce, sociálnych vecí a rodiny pripraviť spoločne so zainteresovanými rezortmi ponuku kandidatúry Slovenskej republiky na zriadenie sídla ELA v Bratislave, sa Slovenská republika aktívne zapojila do výberu sídla ELA prípravou ponuky v rámci súťaže o získanie sídla.

Spoločne so Slovenskou republikou do súťaže zapojili aj Cypruská republika, Lotyšská republika a Bulharská republika. Víťazným členským štátom sa stala Slovenská republika, ktorej sa podarilo presvedčiť svojou ponukou nadpolovičnú väčšinu zástupcov členských štátov, a tým vyhrať nad ponukami ostatných kandidátov. Rozhodnutie prijaté vzájomnou dohodou medzi zástupcami vlád členských štátov (EÚ) 2019/1199 z 13. júna 2019 o umiestnení sídla ELA formálne potvrdilo, že sídlo ELA sa bude nachádzať v hlavnom meste Slovenskej republiky, v Bratislave.

V nadväznosti na rozhodnutie o sídle ELA nadobudlo účinnosť nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1149 z 20. júna 2019, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán práce a ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 883/2004, (EÚ) č. 492/2011 a (EÚ) 2016/589 a ktorým sa zrušuje rozhodnutie (EÚ) 2016/344, publikované 11. júla 2019 vo vestníku EÚ, (ďalej len „nariadenie“). S nadobudnutím účinnosti nariadenia tak koncom júla 2019 došlo k oficiálnemu spusteniu procesu zriaďovania sídla ELA v Bratislave a jeho budúcej činnosti.

Slovenskej republike vyplýva z tejto úspešnej kandidatúry povinnosť plnenia záväzkov, a to najmä záväzkov zabezpečiť adekvátne sídlo ELA v Bratislave, zodpovedajúce požiadavkám Európskej komisie (ďalej len „EK“) a podmienkam, ku ktorým sa Slovenská republika zaviazala vo svojej kandidatúre. Súčasne musí Slovenská republika garantovať podmienky pre riadne fungovanie a činnosť ELA v zmysle príslušných ustanovení nariadenia.

Slovenská republika sa vo svojej kandidatúre na sídlo ELA v Bratislave zaviazala na nasledovné:

- V zmluvných vzťahoch s ELA týkajúcich sa nájmu nebytových priestorov bude Slovenská republika reprezentovaná spoločnosťou v 100% vlastníctve štátu.
- Sídлом ELA bude budova na Landererovej 12 v mestskej časti Staré Mesto v Bratislave. Slovenská republika ponúkla súkromnú, existujúcu, modernú budovu (A class), ktorá spĺňala požiadavku Európskej komisie, čo do rozlohy priestorov (7000m²), a to v troch vlnách podľa nárastu počtu zamestnancov ELA.
- Zaručený 20 ročný podnájom v tejto budove.
- V ponuke bol prenájom priestorov mesačne v hodnote:
 - Kancelária 14,90 eur / m² + DPH
 - Parkovanie - garáž 150,00 eur / miesto + DPH
 - Indexácia nájomného podľa HICP-EU od 2022

- Slovenská republika poskytne príspevok na krytie štandardného vybavenia kancelárie (350 eur / m²) a iných vylepšení (150 eur / m²) až do výšky 3 500 000 eur, za predpokladu prenájmu plochy 7 000 m².
- Finančné prostriedky do celkovej hodnoty 18 400 000 eur na krytie:
 - nákladov na prenájom za 10 rokov nájmu budovy vrátane úhrady nákladov na energie a servisné poplatky,
 - nákladov na nábytok a techniku vo výške 2 500 eur na pracovné miesto,
 - nákladov na zdravotnú starostlivosť (nadštandardné zdravotné poistenie na 3 roky),
 - poskytnutia asistenčnej služby po dobu jedného roka zamestnancom ELA a ich rodinným príslušníkom,
 - nákladov na verejnú hromadnú dopravu v Bratislave pre zamestnancov ELA počas jedného roka.
- Slovenská vláda taktiež zaručila, že:
 - bude postupovať podľa všeobecných požiadaviek dohody o sídle decentralizovanej EU agentúry,
 - je pripravená zabezpečiť zamestnancom ELA dodržiavanie Protokolu o výsadách a imunitách Európskych spoločenstiev,
 - budova na Landererovej 12 bude spĺňať najvyšší štandard realitného trhu, technickej infraštruktúry, špecializované technické požiadavky, zdravotné, bezpečnostné a bezpečnostné predpisy.

Jednou zo základných požiadaviek EK je, aby užívacie právo k nehnuteľnostiam – nebytovým priestorom, v ktorých sa sídlo ELA v Bratislave má nachádzať, garantoval štát, resp. právnická osoba s majetkovou účasťou štátu, čo bolo aj predmetom ponuky Slovenskej republiky v kandidatúre o sídlo ELA.

Z tohto dôvodu vláda Slovenskej republiky uznesením č. 511 zo 14. októbra 2019 k návrhu na zabezpečenie zriadenia sídla Európskeho orgánu práce v Bratislave, uložila ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky povinnosť operatívne zabezpečiť splnenie podmienok, ku ktorým sa Slovenská republika zaviazala vo svojej kandidatúre na sídlo Európskeho orgánu práce v Slovenskej republike. Zároveň vláda Slovenskej republiky schválila, aby obchodná spoločnosť MH Invest, s.r.o., so sídlom Mlynské Nivy 44/A, 821 09 Bratislava, IČO: 36 724 530, bola účastníkom nájomnej zmluvy, ktorej predmetom bude nájom nebytových priestorov, v ktorých bude zriadené sídlo Európskeho orgánu práce, a to na strane nájomcu.

Po uzatvorení zmluvy o nájme, ELA ako podnájomník uzatvorí zmluvu o podnájme nebytových priestorov so spoločnosťou MH Invest, s.r.o. ako nájomcom.

V zmysle príslušných ustanovení nariadenia potrebné dojednania týkajúce sa priestorov, ktoré sa majú zabezpečiť na účely sídla ELA v hostiteľskom členskom štáte, ako aj osobitné predpisy, ktoré sa v danom hostiteľskom členskom štáte vzťahujú na výkonného riaditeľa, členov správnej rady, zamestnancov a ich rodinných príslušníkov, sa uvedú v dohode o sídle medzi ELA a členským štátom, v ktorom sa sídlo ELA nachádza, ktorá sa uzavrie najneskôr do 1. augusta 2021.

Hostiteľský členský štát Európskeho orgánu práce musí zaistiť čo najlepšie podmienky pre jeho plynulé a efektívne fungovanie vrátane viacjazyčného európsky orientovaného vzdelávania a vhodných dopravných spojení. Z pohľadu právneho poriadku Slovenskej republiky pôjde o medzinárodnú zmluvu prezidentskej povahy podľa článku 7 Ústavy

Slovenskej republiky, ktorá má prednosť pred zákonmi a pred jej ratifikáciou sa vyžaduje súhlas Národnej rady Slovenskej republiky. V súčasnosti sa finalizujú rokovania o texte predmetnej medzinárodnej zmluvy, pričom jej ratifikáciu predpokladáme do konca júna 2021.

Za účelom splnenia záväzku Slovenskej republiky týkajúceho sa tzv. asistenčných služieb pre zamestnancov ELA a ich rodinných príslušníkov, dôjde ku dňu účinnosti podnájomnej zmluvy aj k dohode o spôsobe poskytovania týchto služieb.

Rokovania, predmetom ktorých je predovšetkým zmluva o nájme nebytových priestorov, v ktorých bude zriadené sídlo ELA, technickom zabezpečení budovy, zabezpečení asistenčnej služby pre zamestnancov ELA a ich rodinných príslušníkov, intenzívne prebiehajú medzi Slovenskou republikou a ELA už od júla 2019.

Uvedené rokovania boli začaté so zástupcami EK, ktorá je na základe článku 44 nariadenia dočasne zodpovedná za riadenie spustenia činnosti ELA s cieľom vytvoriť podmienky pre samostatné fungovanie ELA ako aj za nábor zamestnancov, tvorby rozpočtu, spustenie IT systémov a podobne. Následne, po tom ako ELA začala prijímať vlastných zamestnancov, títo začali do rokovaní so Slovenskou republikou vstupovať tiež. Proces negociácií bol v roku 2020 skomplikovaný pandémiou vírusu nebezpečnej nakažlivej ľudskej choroby COVID-19 a súvisiacimi opatreniami zo strany Európskej komisie resp. členských štátov s cieľom spomalenia šírenia vírusu. Rokovania sa preniesli výlučne do online priestoru, čo vzhľadom na mnohostrannosť dojednávanych právnych vzťahov situáciu komplikuje.

Protipandemické opatrenia ovplyvnili proces prijímania nových zamestnancov ELA, pričom aj z toho dôvodu došlo k významným časovým posunom pri rokovaniach. Z toho dôvodu sa odsúvalo aj spustenie činnosti ELA priamo z Bratislavy. V súčasnej dobe ELA vykonáva prácu v obmedzenom režime z Bruselu.

Popis aspektov, ktoré úzko súvisia s procesom zriadenia sídla ELA v BA:

1. Ciele, kompetencie a činnosť ELA

ELA má za cieľ posilnenie spravodlivosti a dôvery v jednotný trh pomocou zabezpečenia spravodlivého, jednoduchého a účinného presadzovania pravidiel EÚ v oblasti cezhraničnej pracovnej mobility a koordinácii sociálneho zabezpečenia, a to najmä prostredníctvom:

- a) uľahčenia prístupu k informáciám o právach a povinnostiach jednotlivcov pri výkone ich práva na voľný pohyb za prácou, zamestnávateľov pri cezhraničnom poskytovaní služieb;
- b) podpory spolupráce členských štátov v cezhraničných situáciách (prístup a výmena informácií), vrátane výkonu spoločných inšpekcií práce na dobrovoľnom základe;
- c) mediačnej úlohy - pomoci pri hľadaní riešení cezhraničných sporov medzi vnútroštátnymi orgánmi v oblasti pracovnej mobility.

Zároveň ELA zjednodušuje súčasný inštitucionálny rámec EÚ v oblasti cezhraničnej mobility, ktorý tvorí viacero subjektov s cieľom sústrediť ich do jednej trvalej štruktúry.

2. Organizačné aspekty spojené s ELA

ELA je decentralizovaná agentúra Európskej Únie. Podstata decentralizácie týchto agentúr spočíva aj v tom, že sídla týchto agentúr sa nachádzajú v rôznych členských štátoch. Celkový

personál ELA je 144 zamestnancov. Zriadenie ELA sa uskutoční postupne do roku 2024, pričom činnosť ELA začala koncom roka 2019 kreovaním Správnej rady ELA.

Fungovanie Správnej rady je nevyhnutným predpokladom pre činnosť ELA. Jej prvé stretnutie sa uskutočnilo 17. októbra 2019 v Bruseli, počas ktorého sa prioritne schvaľoval rozpočet ELA, ďalej sa vyhlásila výzva na obsadenie pozície výkonného riaditeľa, schválila rokovací poriadok Správnej rady a prebehla voľba predsedu a podpredsedu Správnej rady. Od tohto dátumu Správna rada rokovala už niekoľkokrát.

Správna rada ELA pozostáva z jedného člena za každý členský štát (ďalej len „ČŠ“), dvoch členov zastupujúcich EK, jedného nezávislého experta, ktorého vymenuje Európsky parlament, štyroch členov zastupujúcich medziodvetvové organizácie sociálnych partnerov na úrovni Únie, pričom sú rovnocenne zastúpené odborové zväzy a organizácie zamestnávateľov. Právo hlasovať v Správnej rade ELA má jeden zástupca každého ČŠ a dvaja zástupcovia EK. Slovenská republika je zastúpená v Správnej rade ELA riaditeľom odboru medzinárodných vzťahov a európskych záležitostí Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Nevyhnutným aspektom pre podpis zmlúv ako aj samotné fungovanie a riadenie ELA bola voľba výkonného riaditeľa ELA Správnu radou ELA. K tejto voľbe však došlo až na rokovaní dňa 22. októbra 2020, na ktorom členovia odhlasovali za výkonného riaditeľa pána Mariusa Cosmina Boiangiu. Správna rada ho zvolila na obdobie 5 rokov zo zoznamu kandidátov, ktorý navrhuje EK. Rozhodnutím Správnej rady ELA č. 14/2020 z 10. decembra 2020 bol výkonný riaditeľ ELA uvedený do funkcie počnúc 16. decembrom 2020.

Význam voľby výkonného riaditeľa ELA spočíva v tom, že sa jedná o štatutára ELA, ktorý zabezpečuje celkové administratívne riadenie ELA, vykonávanie jej úloh a podpisovanie náležitých zmlúv, a to aj podnájomnej zmluvy medzi ELA a Slovenskou republikou.

Od vzniku ELA zriadila Správna rada ELA niekoľko **pracovných skupín**, ktoré pracujú na dosiahnutí cieľov ELA upravených v nariadení. Správna rada rozhodla o zriadení nasledovných pracovných skupín:

- Pracovná skupina pre informácie (začiatok roku 2020)
- Pracovná skupina pre spoločné inšpekcie práce (začiatok roku 2020)
- Pracovná skupina pre mediáciu (začiatok roku 2021)
- Skupinu zainteresovaných strán (3.8.2020)

Rozdelenie zamestnancov ELA:

- A. Dočasní zamestnanci a zmluvní zamestnanci ELA budú plniť konkrétne úlohy ELA v oblasti jej pôsobnosti (pracovná mobilita), ako aj smerom dovnútra ELA (IT, bezpečnosť, ľudské zdroje), vrátane zriadenia ELA v prvotnom štádiu. V prípade zmluvných a dočasných zamestnancov sa očakáva presun cca 10 miest do ELA z existujúcich štruktúr.

Nábor dočasných zamestnancov bude trvať štyri roky do dosiahnutia plného počtu zamestnancov (v roku 2024 - 69). Títo zamestnanci sú platení z rozpočtu ELA s predpokladom nákladov v celkovej výške 10 miliónov ročne. Zamestnancov bude vyberať ELA samotná a na tento výber nemajú vplyv ČŠ.

Nábor zmluvných zamestnancov bude trvať dva roky do dosiahnutia plného počtu (v roku 2024 - 15), s predpokladanými nákladmi vo výške 1 milión ročne. Týchto zamestnancov bude vyberať ELA samotná a na tento výber nemajú vplyv ČŠ.

- B. Národní styční úradníci a vyslaní národní experti (v roku 2024 – 60). Títo úradníci sú súčasťou 144 zamestnancov ELA a vykonávajú svoju činnosť zo sídla ELA v Bratislave, zároveň však ostávajú počas vyslania zamestnancami svojho domovského ČŠ, ktorý im je povinný poskytovať základnú mzdu. ELA im poskytuje isté príplatky (rozpočet ELA v plnom obsadení sa predpokladá cca 5 miliónov eur ročne):

Každý členský štát nominoval svojho národného styčného, ktorý je kontaktným bodom medzi ELA a ČŠ a medzi ČŠ navzájom. Úlohou národného styčného úradníka je napomáhať dosiahnutiu efektívnej a rýchlej komunikácie, uskutočňovať spoločné inšpekcie a vyhľadávať horizontálne riešenia vzniknutých problémov.

Slovenská republika nominovala za národného styčného úradníka zamestnanca ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Jaroslava Kováča, ktorý túto pozíciu začal vykonávať počnúc 16. januárom 2021.

Ročný plán navýšenia zamestnancov ELA je nasledovný:

V roku 2019 prijali 23 zamestnancov

- 7 zmluvných zamestnancov
- 16 dočasných zamestnancov

V roku 2020 prijali 68 zamestnancov

- 15 zmluvných zamestnancov
- 20 dočasných zamestnancov
- 33 vyslaných národných expertov (minimálne za každý ČŠ jeden)

V roku 2021 je plánovaných 98 zamestnancov

- 15 zmluvných zamestnancov
- 38 dočasných zamestnancov
- 45 vyslaných národných expertov

V roku 2022 je plánovaných 132 zamestnancov

- 15 zmluvných zamestnancov
- 57 dočasných zamestnancov
- 60 vyslaných národných expertov

Postupne do roku 2023/2024 sa predpokladá úplný počet zamestnancov 144. Slovenská republika je povinná zabezpečiť taký rozsah priestorov sídla ELA v Bratislave v danom čase, ktorý bude zodpovedať počtu uvedených zamestnancov v zmysle požiadaviek ELA.

3. Schvaľovacie procesy na strane ELA

Pri zakladaní novovzniknutých európskych agentúr je predpokladom pre vstup novej agentúry do príslušných právnych vzťahov s host'ujúcim štátom schválenie tzv. stavebného spisu rozpočtovým orgánom Európskeho parlamentu a Rady EÚ, ktorý má za účel detailne popisovať stav, technické vybavenie a celkový zámer presunu agentúry do novej budovy, vrátane

rámcových dojednaní zmluvných podmienok. Uvedený materiál bol koncipovaný na základe výsledkov vyše jedného roka trvajúcich rokovaní medzi ELA (resp. EK) a Slovenskou republikou. Zámer ELA presťahovať sa do novej budovy za podmienok dohodnutých so Slovenskou republikou bol schválený príslušnými orgánmi Európskeho parlamentu a Rady EÚ v júli 2020 v súlade s článkom 266 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách EÚ.

Uvedený spis dal mandát Európskemu orgánu práce k vykonaniu podrobných technických a právnych krokov, ktoré vedú k presídleniu ELA do Bratislavy. Vychádzajúc z tohto spisu, prihliadajúc na závery negociácií medzi zástupcami Slovenskej republiky a prenajímateľa, bol v úzkej komunikácii s ELA pripravený text nájomnej zmluvy.

Stavebný spis popisuje predovšetkým nasledovné:

- Ponuka slovenskej vlády
- Podmienky projektu
- Plánovanie a organizácia
- Zmluvné podmienky
- Postup pri výbere a zadávaní stavieb a uzatváranie zmlúv
- Náklady / dane
- Finančné / rozpočtové dôsledky
- Stavebný program

4. Zmluvné podmienky a rokovania

Na základe uznesenia vlády č. 511 zo 14. októbra 2019, bola zvolená ako zodpovedná právnická osoba za Slovenskú republiku obchodná spoločnosť MH Invest, s.r.o., so sídlom Mlynské Nivy 44/A, 821 09 Bratislava, IČO: 36 724 530. MH Invest, s.r.o. je účastníkom nájomnej zmluvy, ktorej predmetom je nájom nebytových priestorov, v ktorých bude zriadené sídlo ELA, a to na strane nájomcu, v znení tvoriacom prílohu tohto materiálu.

Po uzatvorení zmluvy o nájme, ELA ako podnájomník uzatvorí zmluvu o podnájme nebytových priestorov so spoločnosťou MH Invest, s.r.o. ako nájomcom. O uzavretí oboch zmlúv rokuje s prenajímateľom, spoločnosťou Landererova 12, s.r.o., aj ELA a Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v spolupráci so spoločnosťou MH Invest, s.r.o.

Na základe finálneho znenia záväzných požiadaviek, ktoré Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky obdržalo od výkonného riaditeľa ELA dňa 11. februára 2021, boli 1. marca 2021 ukončené rokovania s prenajímateľom ohľadom podmienok nájmu administratívnych priestorov v administratívnej budove na Landererovej 12 v Bratislave, ktoré sa majú v súlade s úspešnou ponukou SR na usídlenie ELA stať sídlom ELA. Zmluvné podmienky nájmu sú dohodnuté tak, že sú v zásade v zhode s víťaznou ponukou SR na usídlenie ELA a boli priebežne počas rokovaní komunikované s ELA. Návrh zmluvy o nájme nebytových priestorov predpokladá termín účinnosti zmluvy dňa 15. marca 2021 a od tohto termínu sa odvíjajú aj dátumy odovzdania priestorov do užívania.

Zmluvu o nájme je potrebné uzatvoriť s predpokladaným termínom účinnosti 15. marca 2021 z dôvodu, aby bolo zrealizované očakávanie ELA začať s preberaním prvých priestorov počas leta 2021 a zvyšok do konca roka 2021.

Zmluva o podnájme nebytových priestorov medzi MH Invest, s.r.o. ako nájomcom a ELA ako podnájomcom bola rokovaná paralelne so zmluvou o nájme tak, aby podmienky podnájmu v čo najväčšej miere „zrkadlili“ podmienky nájmu. Takýto model bol zvolený ako najvhodnejší pre zjednodušenie spolupráce všetkých troch strán – prenajímateľa, nájomcu a podnájomcu.

Finálne znenie podnájomnej zmluvy bolo odoslané ELA na záverečné posúdenie 1. marca 2021, jej uzavretie je možné očakávať spoločne s dohodou o asistenčných službách v priebehu nasledujúcich dvoch mesiacov.

Po odovzdaní všetkých prenajímaných priestorov v budove na Landererovej 12 v Bratislave Európskemu orgánu práce, ktoré sa očakáva do konca roka 2021, sa predpokladá postúpenie všetkých práv a povinností vyplývajúcich z nájomnej zmluvy, ktorej predmetom je prenájom nebytových priestorov, v ktorých bude zriadené sídlo Európskeho orgánu práce, zo spoločnosti MH Invest, s.r.o., so sídlom Mlynské Nivy 44/A, 821 09 Bratislava, IČO: 36 724 530, na spoločnosť Technická inšpekcia, a.s., so sídlom Trnavská cesta 56, 821 01 Bratislava, IČO: 36 653 004.

Dôvodom tejto cesie bude rýchlejšie a administratívne jednoduchšie konanie SR voči zmluvnej strane – Európskemu orgánu práce. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ako jediný akcionár spoločnosti Technická inšpekcia, a.s., bude týmto spôsobom efektívnejšie reagovať na prípadné ďalšie požiadavky Európskeho orgánu práce.

Takýto postup umožňuje nájomná zmluva v jej čl. 27 ods. 6, v zmysle ktorého je nájomca oprávnený podľa svojho uváženia jednostranne postúpiť alebo inak previesť všetky svoje práva a/alebo povinnosti podľa tejto zmluvy na tretiu osobu, ktorá je zdaniteľnou osobou podľa § 3 ods. 1 Zákona o dani z pridanej hodnoty a ktorú Slovenská republika alebo jej orgán štátnej správy ovláda a/alebo kontroluje za podmienky zachovania všetkých práv prenajímateľa voči novému nájomcovi podľa tejto zmluvy a zároveň za podmienky, že takéto postúpenie bude vopred písomne oznámené prenajímateľovi, a to vo vzťahu k celému predmetu nájmu.

Pokiaľ ide finančné prostriedky potrebné na zastabilizovanie sídla Európskeho orgánu práce v Slovenskej republike v rozsahu vyplývajúcom z nájomnej zmluvy, ktorá je prílohou tohto materiálu, v roku 2021 budú tieto zabezpečené zo zdrojov nájomcu a na nasledujúce roky budú uplatnené v priebehu rokovania o štátnom rozpočte na roky 2022-2024.

Predpokladaná výška nájomného v rokoch 2022-2024 bude nasledovná:

Rok	Nájomné + služby po zohľadnení indexácie	Harmonizovaný index spotrebiteľských cien
2022	1 283 060,11 €	1,60 %
2023	1 303 589,07 €	1,60 %
2024	1 324 446,50 €	1,60 %
	3 911 095,68 €	

Pozn.:

- *zúčtovanie platieb môže byť každý rok upravené*
- *sumy sú uvedené bez DPH*